

הלכה

Practical Law:**Rambam, Forbidden Relations, Chapter 22**

הרמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק כב

(1) It is permitted to seclude oneself with a girl under the age of three or a boy under the age of nine, for the Sages only decreed, concerning seclusion, with a woman or a man who is fit for relations. (2) An androgynous individual may not seclude himself with women, but if he did so, he is not flogged, because his status is questionable. But a man may seclude himself with an androgynous individual or with a person of indeterminate gender. (3) A married woman whose husband is in the same city, need not concern herself about seclusion because the fear of her husband is upon her. But if the man in question is someone who feels affection for her, for example, if she grew up with him or if she is a relative of his, he should not seclude himself with her even if her husband is in the same city. Furthermore, anyone who is alone together with a woman, but the door is open to a public area, we are not concerned about seclusion.

א תינזקת מבת שלש ולמטה ותינוק בן תשע ולמטה מתר להתייחד עמהן שלא גזרו אלא על יחוד אשה הראויה לביאה ואיש הראוי לביאה: ב אנדרוגינוס אינו מתייחד עם הנשים. ואם נתייחד אין מכין אותו מפני שהוא ספק. אבל האיש מתייחד עם האנדרוגינוס ועם הטומטום: ג אשת איש שהיה בעלה בעיר אינה חוששת ליחוד. מפני שאימת בעלה עליה ואם היה זה גס בה כגון שגדלה עמו או שהיתה קרובתו. לא יתייחד עמה. ואף על פי שבעלה בעיר. וכן כל המתייחד עם אשה והיה הפתח פתוח לרשות הרבים אין חוששין משום יחוד:

ACHAREI FOR WEDNESDAY

אחרי ליום רביעי

TORAH

תורה

יכוין בקריאת ששה פסוקים אלו שהם כנגד ו דמילוי ו דשם ב"ן לקנות בו הארת נפש משבת הבאה

טז ויכפר על קודשא מסואבת בני ישראל וממדיהון לכל חטאיהון וכן יעבד למשכן

טז וְכִפֵּר עַל־הַקֹּדֶשׁ מִטְּמֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפְשְׁעֵיהֶם לְכֹל־חַטָּאתָם וְכֵן יַעֲשֶׂה לְאֹהֶל

(16) And he will effect atonement upon the Sanctum, from the defilements of the Children of Israel and from their willful transgressions and all their unintentional sins. He will do likewise to the Tent of Appointment which dwells

RASHI

רש"י

(16) From the defilements of the Children of Israel — [i.e., atoning] for those who, while in a state of impurity, had entered into the Sanctuary, and it never became known to them [that they had been impure and consequently, that they had sinned altogether], for our verse says, “לכל”

(טז) מטמאת בני ישראל. (ת"כ) על הנכנסין למקדש בטמאה, ולא נודע להם בסוף, שנאמר:

זִמְנָא דְשָׂרֵי עֲמִהוֹן בְּגוֹ
 סוּאֲבַתְהוֹן: יז וְכֹל אֲנֹשׁ לֹא יִהְיֶה
 בְּמִשְׁכַּן זִמְנָא בְּמַעְלֵיהּ לְכַפֵּר
 בְּקוֹדֶשׁא עַד מִפְקִיָּה וַיִּכְפֹּר
 עֲלוֹהֵי וְעַל אֲנֹשׁ בֵּיתֶיהּ וְעַל
 כָּל קְהָלָא דְיִשְׂרָאֵל: יח וַיִּפּוֹק
 לְמִדְבָּחָא דִּי קָדָם יְיָ וַיִּכְפֹּר

מוֹעֵד הַשָּׁכֵן אִתָּם בְּתוֹךְ טְמֵאתָם: יז וְכֹל-
 אָדָם לֹא-יִהְיֶה וּבְאֵהֶל מוֹעֵד בָּבֹאוּ לְכַפֵּר
 בְּקֹדֶשׁ עַד-צֵאתוֹ וְכַפֵּר בְּעֵדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ
 וּבְעַד כָּל-קְהַל יִשְׂרָאֵל: שְׁנֵי יח וַיֵּצֵא אֶל-

with them, [even] amidst their impurities. (17) And no man will be in the Tent of Appointment when he comes to effect atonement in the Sanctum, until he comes out. And he will effect atonement for himself, for his household and for all the Congregation of Israel. (18) And he will then go out to the altar that is

RASHI

רש"י

”חטאתם,” and the term חטאת means an unintentional sin (Torat Kohanim 16:42; Shevuot 17b). **And from their willful transgressions** — [i.e., atoning for] also those who, [knowing that they were] in a state of impurity, they willfully entered [the Sanctuary, thereby defiling it]. (ibid.) **He will do likewise to the Tent of Appointment** — i.e., just as the High Priest had sprinkled from [the blood of] both [the bull and the goat] inside [the Sanctum, with] one sprinkling above and seven below, so too, he must sprinkle from [the blood of] both [the bull and the goat] onto the cloth partition outside [the Sanctum, i.e., the side of the partition seen while standing in the Sanctuary outside the inner Sanctum], namely, one sprinkling above [i.e., at the top section of the cloth partition] and seven below (Torat Kohanim 16:43; Yoma 56b). **Which dwells with them, [even] amidst their impurities** — Even when the people of Israel are impure, the Divine Presence dwells among them. (ibid.) (18) **To the altar that is before the Lord** — This refers to the golden altar which is “before the Lord” [for it is] inside the Sanctum. And [since the High Priest was to still remain inside the Sanctum for the next procedure.] what does Scripture mean when it says, “And he will then go out?” [It means “going out” of his position well within the Sanctum, to another one not so deep inside] because he had just performed the blood sprinklings on the cloth partition, standing internal to the altar to sprinkle [i.e., between the altar and the cloth partition]. Now, though, in order to place the blood on the altar, it was necessary for him to “go out” from [his previous position, internal to] the altar, to [a position] external [to the altar], so that he could begin [placing the blood on the corners of the altar, starting] with the north-east corner [i.e., he now stood directly behind the altar, on the eastern side of the altar, facing west] (Torat Kohanim 16:45; Yoma 58b). **And effect atonement**

”לְכֹל חֲטָאתָם,” וְחֲטָאת הַיָּא שׁוֹגֵג. וּמִפְשָׁעֵיהֶם. אָף הַנִּכְנָסִין מוֹזֵד בְּטְמֵאָה: וְכֹן יַעֲשֶׂה לְאֵהֶל מוֹעֵד. כְּשֶׁם שֶׁהָזָה מִשְׁנֵיהֶם בְּפָנִים אַחַת לְמַעְלָה וְשִׁבְעַ לְמַטָּה, כִּף מִזָּה עַל הַפְּרָכַת מִבְּחוּץ מִשְׁנֵיהֶם אַחַת לְמַעְלָה וְשִׁבְעַ לְמַטָּה: הַשָּׁכֵן אִתָּם בְּתוֹךְ טְמֵאתָם. אָף עַל פִּי שֶׁהֵם טְמֵאִים, שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶם: (יח) אֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'. זֶה מִזְבֵּחַ הַזֶּהָב, שֶׁהוּא לִפְנֵי ה' בְּהִיבֵל, וּמֵה תִלְמוּד לומר "וַיֵּצֵא"? לְפִי שֶׁהָזָה הַהֲזָאוֹת עַל הַפְּרָכַת וְעַמּוּד מִן הַמִּזְבֵּחַ וּלְפָנִים וְהָזָה; וּבְמִתְנֵי הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּהָב לְצֵאת מִן הַמִּזְבֵּחַ וְלַחוּץ, וַיִּתְחִיל מִקְרָן מִזְרָחִית צְפוֹנִית: וְכַפֵּר עָלָיו. וּמֵה הַיָּא

עֲלוּהִי וְיִסַּב מִדָּמָא דְתוֹרָא
וּמִדָּמָא דְצִפְרִיא וַיִּתֵּן עַל
קַרְנֹת מִדְּבַחַת סָחֹר סָחֹר:
יט וַיְדִי עֲלוּהִי מִן דָּמָא
בְּאַצְבָּעֵיהָ שֶׁבַע זְמַנִּין וַיִּדְכַּכְנֶיהָ
וַיִּקְדָּשְׁנֶיהָ מִסּוֹאֲבַת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל: כ וַיִּשְׁצִי מִלְּכַפְרָא עַל
קוֹדֶשֶׁתָּא וְעַל מִשְׁכַּן זְמַנָּא וְעַל
מִדְּבַחַת וַיִּקְרַב ית צִפְרִיא חִיָּא:
כא וַיִּסְמוּךְ אַהֲרֹן ית תְּרִיתִין
יְדוּהִי עַל רִישׁ צִפְרִיא חִיָּא
וַיְדִי עֲלוּהִי ית כָּל עֲוִית בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיִּת כָּל מְרִדְיָהוֹן לְכָל
חֲטָאִיהוֹן וַיִּתֵּן יְתָהוֹן עַל רִישׁ

הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי־יְדוּהַ וְכִפֶּר עָלָיו וְלָקַח
מִדָּם הַפָּר וּמִדָּם הַשָּׁעִיר וְנָתַן עַל־קַרְנֹת
הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: יט וְהִזָּה עָלָיו מִן־הַדָּם
בְּאַצְבָּעוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים וַיִּטְהָרוּ וַיִּקְדָּשׁוּ
מִטְּמֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: כ וְכִלָּה מִכֹּפֶר אֶת־
הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־אֱהֶל מוֹעֵד וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ
וְהִקְרִיב אֶת־הַשָּׁעִיר הַחַי: כא וּסְמַךְ אַהֲרֹן
אֶת־שְׁתֵּי יָדָיו עַל־רֹאשׁ הַשָּׁעִיר הַחַי
וְהִתּוּדָה עָלָיו אֶת־כָּל־עֲוֹנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאֶת־כָּל־פְּשָׁעֵיהֶם לְכָל־חֲטָאתָם וְנָתַן

before the Lord, and effect atonement upon it: He will take some of the bull's blood and some of the he-goat's blood, and place [the mixture] on the corners of the altar, around. (19) He will then sprinkle some of the blood on [the top of] it with his index finger seven times, purifying it and sanctifying it from the defilements of the Children of Israel. (20) When he finishes effecting atonement for the Sanctum, the Tent of Appointment and the [internal] altar, he will bring the live he-goat. (21) And Aharon will lean both of his hands [forcefully] upon the live he-goat's head, and confess upon it, all the sins of the Children of Israel, all their willful transgressions and all their unintentional sins, placing them on

RASHI

upon it — *And what is the [procedure here which actually effects the] atonement? [The continuation of the verse tells us:] “He will take some of the bull's blood and some of the he-goat's blood,” one mixed with the other* (Torat Kohanim 16:46; Yoma 57b). (19) **He**

will then sprinkle some of the blood — *After the High Priest has placed the blood with his index finger on the altar's corners, he must then sprinkle seven times on the altar's top surface. Purifying it* — *from any [defilements] that had occurred in the past, And sanctifying it* — *[i.e., now that the altar had been purified from past defilements, care would be taken not to defile this now pure altar] in the future* (Torat Kohanim 16:48). (21) **איש עתי** — *[refers to a man] who had been prepared for this purpose since the previous day* (Torat

Kohanim 16:60; Yoma 32a).

רש"י

כפרתו? וְלָקַח מִדָּם הַפָּר וּמִדָּם הַשָּׁעִיר" _ מְעַרְבִין
זֶה לְתוֹךְ זֶה: (יט) וְהִזָּה עָלָיו מִן הַדָּם. אַחַר שֶׁנָּתַן
מִתְנֹת בְּאַצְבָּעוֹ עַל קַרְנֹתָיו, מִזֶּה שֶׁבַע הִזָּאוֹת, עַל
גַּג (ת"כ): וַיִּטְהָרוּ. מִמַּה שֶּׁעָבַר: וַיִּקְדָּשׁוּ. לְעֵתִיד לְבֹא:
(כא) **איש עתי**. הַמוֹכֵן לְכַף מִיּוֹם אֶתְמוֹל:

צִפְרָא וּשְׁלַח בֵּיד גִּבְר דְּזִמִּין
לְמַתְּף לְמַדְבְּרָא:

אַתֶּם עַל־רֹאשׁ הַשָּׁעִיר וְשַׁלַּח בְּיַד־אִישׁ
עֵתִי הַמִּדְבָּרָה:

the he-goat's head, and cast it off to the desert with a previously prepared man.

PROPHETS Ezekiel 22

נביאים יחזקאל פרק כב

טז וְאַתְּ קִדַּשׁ בְּיַד לְעֵינֵי עַמְמֵיָא
וְתִידְעוּן אֲרִי אֲנָא יי: טז וְהוּהוּ
פְתָגַם נְבוּאָה מִן קֳדָם יי עַמִּי
לְמִימַר: יח בַּר אָדָם הוּוּ קִדְמִי
בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפִסּוּלָא כּוֹלְהוּן
כְּמָא דְמַעְרַב נְחֹשׁ וּבַעִיץ
וּבְרֹזֶל יֵאָבֵר בְּגוֹ כּוּרָא
לְפִסּוּלַת כְּסָפָא הוּוּ: יט בְּכֵן
כְּדָנָן אָמַר יי אֱלֹהִים חֲלַף
דְּהוּיָתוּן כּוֹלְכוֹן לְפִסּוּלָא בְּכֵן
הָא אֲנָא כְּנִישׁ יִתְכוֹן לְגוֹ
יְרוּשָׁלַם: כ כְּמַכְנֵשׁ כְּסָף וְנְחֹשׁ
וּבְרֹזֶלָא וְאָבֵר וּבַעִיץ לְגוֹ כּוּרָא
וְאִתְקִיף עֲלוּהֵי נוּרָא לְאַמְסִיּוּתֵיהּ כֵּן אַכְנֵשׁ בְּרוּגְזִי וּבְחִימַתִּי וְאַסִּיף וְאַשִּׁיץ יִתְכוֹן: כא וְאִכְנִישׁ יִתְכוֹן:
וְאִתְקִיף עֲלֵיכוֹן בְּאַשְׁתָּא פּוֹרְעָנוּתִי וְתַתְּמוּן בְּגוּהָ:

טז וְנִחְלַת בְּךָ לְעֵינֵי גוֹיִם וַיְדַעַת פִּי־אֲנִי יְדוּהָ:
יז וַיְהִי דְבַר־יְדוּהָ אֵלַי לֵאמֹר: יח בֶּן־אָדָם הִיּוֹ־לִי
בֵּית־יִשְׂרָאֵל לְסוּג (קרי לסיג) פֶּלֶם נְחֹשֶׁת וּבְדִיל
וּבְרֹזֶל וְעוֹפֶרֶת בְּתוֹךְ פּוֹר סָגִים כְּסָף הָיוּ: יט לְכֹן
כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְדוּהָ יַעַן הָיוּת פֶּלֶם לְסָגִים לְכֹן
הֲנֵנִי קִבֵּץ אֶתְכֶם אֶל־תּוֹךְ יְרוּשָׁלַם: כ קִבְצַת כְּסָף
וְנְחֹשֶׁת וּבְרֹזֶל וְעוֹפֶרֶת וּבְדִיל אֶל־תּוֹךְ פּוֹר לְפַחַת־
עֲלִיו אֵשׁ לְהַנְתִּיךָ כֵּן אֶקְבֹּץ בְּאַפִּי וּבְחַמַּתִּי
וְהִנְחַתִּי וְהִתְכַּתִּי אֶתְכֶם: כא וְכִנְסִתִּי אֶתְכֶם וּנְפַחַתִּי
עֲלֵיכֶם בְּאֵשׁ עֲבַרְתִּי וְנִתְכַתֶּם בְּתוֹכָהּ:

(16) And you shall be profaned within yourself before the eyes of the nations, and you shall know that I am the Lord. (17) And the word of the Lord came to me, saying: (18) Son of man! The house of Israel has become dross to Me; all of them are copper, tin, iron, and lead in the midst of a furnace; dross of silver have they become. (19) Therefore, so said the Lord God: Because you have all become dross, therefore behold, I gather you together into the midst of Jerusalem. (20) As they gather silver, copper, iron, lead, and tin into the midst of a furnace to blow fire upon it, to smelt it, so shall I gather with My wrath and with My fury, and I shall cast you in and smelt you. (21) And I shall gather you, and I shall blow upon you with the fire of My anger, and you will be smelted in its midst.

RASHI

רש"י

(16) וְנִחְלַת בְּךָ — You shall be profaned within yourself for what you have done.
(18) Dross — The refuse which is mixed within silver and gold. A furnace — in

התחלתי בך. התחלתי בך. על מזה שעשית: (יז) לְסוּג. פְּסוּלַת הַמַּעְרַב בְּכֶסֶף וְזָהָב: כוּרָא. שְׁצוּרְפִין בּוֹ זָהָב: (כ) לְהַנְתִּיךָ. לְצִקְתָּ:

which gold is refined. (20) להנתיך — To pour.

WRITINGS Proverbs 26

כתובים משלי פרק כו

ג שׁוֹטָא לְסוֹסָא וּמַגְלָבָא
 לְחִמְרָא וְשׁוֹבֵטָא לְגוֹשְׁמִיּהוֹן
 דְּסַכְלִי: ד לא תתל פתגמא
 לְסַכְלָא הַיָּד שְׁטִיּוּתָא דְלָא
 תְדַמִּי לֵיהּ אַף אַנְתָּ: ה אֵלָא
 מְלִל עִם שְׁטִיָּא בְּחַכְמִיתָךְ
 דְלָא נִסְבֵּר בְּנַפְשֵׁיהּ דְחַכְמָא
 הוּא: ו מִן דְרַהֲטָא בְּרַגְלוּי שְׁתֵּי
 חֲטוּפָא מִן דְמִשְׁדֵּר מְלִי בִיד

ג שׁוֹט לְסוֹס מַתְג לְחִמּוֹר וְשׁוֹבֵט לְגוֹ כְּסִילִים:
 ד אַל־תַּעַן כְּסִיל כְּאֹיִלְתּוֹ פֶּן־תִּשְׁוֶה־לוֹ גַּם־אֶתְּהָ:
 ה עֲנֵה כְּסִיל כְּאֹיִלְתּוֹ פֶּן־יִהְיֶה חֶכֶם בְּעֵינָיו: ו מִקְצֵה
 רַגְלִים חֲמַס שְׂתֵה שְׁלַח דְּבָרִים בְּיַד־כְּסִיל: ז דְּלִיּוֹ
 שְׁקִים מִפְּסַח וּמִשָּׁל בְּפִי כְּסִילִים: ח כְּצִרוֹר אֲבָן
 בְּמַרְגָּמָה כֶּן־נֹתֵן לְכְּסִיל כְּבוֹד:

סכָּלָא: ז אין תתל הלכתא לחגירא תקבל מלתא מן פומיה דסכָּלָא: ח היד נקצא דטסא בקילעא היכנא
 מן דעבד יקרא לסכָּלָא:

(3) A whip is for the horse, a bridle is for the donkey, and a rod is for the body of fools. (4) Do not answer a fool according his folly, lest you too become like him. (5) Answer a fool according to his folly, lest he be wise in his sight. (6) He who sends a message by the hand of a fool wears out legs and drinks violence. (7) The thighs seem raised to a lame man, and that is a parable in the mouth of fools. (8) He who gives honor to a fool is like binding a stone in a slingshot.

RASHI

רש"י

(3) **A whip** — *It is made for the horse.* מתג — *A bridle.* **For the body of fools** — *Tortures are prepared for the wicked.* (4) **Do not answer a fool** — *with words of quarrel and contention.* (5) **Answer a fool** — *with words of Torah.* (6) **Wears out legs** — *He who sends a message by the hand of a fool wears out the legs of many messengers by repetitively sending [them] to rectify what the foolish messenger distorted. And he "drinks violence," because his fellow is angry with him for sending a fool.* (7) **The thighs seem raised to a lame man** — *Every man's thighs appear to the lame one to be higher than he.* **And that is a parable in the mouth of fools** — *This parable is stated in reference to the fools, who say, How can we study wisdom? It is very high.* (8) **Like binding a stone in a slingshot** — *The stone which is tied will not remain, for it is destined to be thrown; so it is with one who gives honor to a fool — it is not permanent.*

(ג) שׁוֹט. שְׁבֵט עֲשׂוּי לְסוֹס: מַתְג. רֶסֶן: לְגוֹ כְּסִילִים. יְסוּרִים מוּכַנְּסִים לְרַשָּׁע: (ד) אַל תַּעַן כְּסִיל. בְּדַבְרֵי רִיב וּמְצָה: (ה) עֲנֵה כְּסִיל. בְּדַבְרֵי תוֹרָה: (ו) מִקְצֵה רַגְלִים. שֶׁל שְׁלוּחִים הִרְבֵּה מִי שְׁשׁוֹלַח דְּבָרָיו בְּיַד כְּסִיל מְכַרַח לְשַׁלַּח שְׁלוּחִים הִרְבֵּה לְתַקֵּן מַה שְׁקָלַקַל שְׁלִיחַ הַכְּסִיל וְשׁוֹתֵה חֲמַס שְׁחִבְרוּ זֹעֵף עָלָיו עַל שְׁשׁוֹלַח לוֹ הַכְּסִיל: (ז) דְּלִיּוֹ שְׁקִים מִפְּסַח. שׁוֹקִים שֶׁל כָּל הָעוֹלָם נִרְאִין לְפַסַּח גְּבוּהִים מִמֶּנּוּ: וּמִשָּׁל בְּפִי כְּסִילִים. זֶה הַמִּשָּׁל אוֹמְרִים עַל הַכְּסִילִים שְׁאוֹמְרִים אִיךְ אֲנִי יְכוּלִין לְלַמֵּד חֻכְמָה וְהִיא גְבוּהָה מְאֹד: (ח) כְּצִרוֹר אֲבָן בְּמַרְגָּמָה. שְׁקוּשְׂרִין שֶׁם הָאֲבָן לֹא לְהִתְקַם כִּי אִם לְזַרְיקָה בֵּן נֹתֵן לְכְּסִיל כְּבוֹד אֵינוֹ שֶׁל קִימָא:

Mishnah Bava Batra, chapter 9

משנה בבא בתרא פרק ט

(1) One who died and left sons and daughters: if the estate is large [so that the sons and daughters can be maintained from the estate until the girls become *bogrot* — 12 years and six months, then] the sons inherit [the estate] and the daughters are maintained [from it]; [but] if [the estate is] small [i.e., less than this amount], the daughters are maintained [from the estate] and the sons shall go begging. Said Admon, am I to lose because I am a male!?! [Rather they are all maintained from the estate] Rabbi Gamliel says: I agree with Admon's view. (2) [If a deceased] left sons

and daughters and a *tumtum* [i.e., one of indeterminate gender]: when the estate is large the males [say to him, You are female and as such, you are only to be maintained from the estate, and therefore,] may refer him to the females. [When] the estate [however] is small the females [say to him, You are a male and thus] may refer him to the males [to go begging. I.e., he always receives the lesser amount, therefore, when the estate is large, the lesser amount is as the females; however, when the estate is small, the lesser amount is as the males]. One [who is deathly ill] who says, Should my wife bear a male child, he shall receive a *manah*, [and his wife] did bear him a male child, he receives a *manah* [even though one cannot give possession to a fetus; here however, in the case of a dangerously ill person, in order to ease his mind, the Sages instituted that his words alone have the same validity as if he had actually given over possession]. [If he said should my wife bear] a female, [she shall receive] two hundred [*zuz* (a father is usually more concerned with the financial future of his daughter) and] she bore him a female she takes two hundred [*zuz* and if the ill person said, Should my wife bear a male child, he shall receive a *manah* and if female, two hundred *zuz*] and she gave birth to [twins,] a male and a female, the male receives a *manah* [and] the female receives two hundred *zuz*. [If] she bore a *tumtum* [according to the view of Rabbi Shimon ben Gamliel (see, Temurah chapter 5, Mishnah 2)] he receives nothing [however, the *halachah* is, that he receives the lesser amount as above]. If [however] he said: Whatever my wife shall bear, shall receive [a

רבנו עובדיה מברטנורא

א מי שמת. שהנכסים מרובים. כדי שיוזנו הבנים והבנות עד שיבגרו הבנות: **שהנכסים מועטין.** שאין בהם כשיעור זה: **בשביל שאני זכר הפסדתי.** בתמיחה. אלא לא אפסיד ונוון כלנו יחד. ואין הלכה כאדמון. ועשו אלמנה אצל הבת בנכסים מועטים. כבת אצל האחין. מה בת אצל האחין הבת נוזנית והבנים ישאלו על הפתחים אף אלמנה אצל הבת. האלמנה נוזנית. והבת תשאל על הפתחים: **ב טומטום.** ספק זכר ספק נקבה: **הזכרים דוחין אותו אצל הנקבות.** דאמרי ליה אייתי ראיה דזכר את ושקול: **הנקבות דוחות אותו אצל הזכרים.** דאמרי ליה אייתי ראיה דנקבה את ותוון עמנו: **ילדה זכר נוטל מנה.** ואף על גב דקיימא לן המזכה לעובר לא קנה הכא בשכיב מרע שזכה לבנו קנה שדעתו שלאדם קרובה אצל בנו: **ילדה זכר ונקבה.** תאומים יחד: **ילדה טומטום אינו נוטל.** האי מתניתין

א מי שמת והניח בנים ובנות, בזמן שהנכסים מרבים, הבנים יירשו והבנות יוזנו. נכסים מועטים, הבנות יוזנו והבנים ישאלו על הפתחים. אדמון אומר, בשביל שאני זכר הפסדתי. אומר רבן גמליאל, רואה אני את דברי אדמון: **ב הניח בנים ובנות וטמטום,** בזמן שהנכסים מרבים, הזכרים דוחין אותו אצל הנקבות. נכסים מועטין, הנקבות דוחות אותו אצל זכרים. האומר אם תלד אשתי זכר יטול מנה, ילדה זכר, נוטל מנה. נקבה מאתים, ילדה נקבה, נוטלת מאתים. אם זכר מנה אם נקבה מאתים, וילדה זכר ונקבה, זכר נוטל מנה והנקבה נוטלת מאתים. ילדה טמטום, אינו נוטל. אם אומר

certain portion], he receives [it]. And if there is no [other] heir but him, he inherits all [the estate]. (3) If he had left sons [who were] of age and minors, [and] those [who were] of age improved the estate [with the estate funds], they improved [it] for the common [good]. If [however] they said [before *bet din*], See what [our] father has left. We desire to cultivate [our own shares] and to enjoy the profits; the proceeds belong to them [since, *bet din* agreed, obviously they saw a benefit for the minors in the improved fields as well].

Likewise, [in a case where] the wife [was an heir, i.e., someone married his niece and died without children and she only has sisters and she] had effected improvements in the estate, she had improved [it] for the common [good]. If [however], she said [before *bet din*], See what my husband has left me, I desire to cultivate [my share] and to enjoy the benefits; the proceeds belong to her. (4) If one of the brothers who are partners [in the inherited estate] was drafted to a government post [each family would have one person drafted to the king's service, for a month or two] the income from the appointment is to be equally divided among all the brothers [since he was drafted as a member of the family; however, in a case, where he was drafted due to his own outstanding capabilities, he need not share his earnings]. [If one of them] became ill [through irresponsible behavior, e.g., not wearing his coat] and had himself cured the [expenses of the] cure [must be paid] out of his own [pocket]. [The custom was that the groom's best friends would bring gifts and food in order to entertain and keep the groom company at his wedding. These gifts were, by law, reciprocated to the best men, when they became grooms.] If some of the brothers have bestowed gift's as the groom's best men in the lifetime of [their] father, [when] the wedding gifts are [eventually] reciprocated they revert to the common funds of the estate, for [the reciprocation of] wedding gifts may be claimed through a Court of law [and are therefore viewed, as a loan from the estate]. If however, one has sent to his friend jars of wine and oil

רבנו עובדיה מברטנורא

אדחיא לה והלכתא שטומטום נוטל כפחות שבשניהם: **יורש את הכל**. דלא תימא בריה בפני עצמה הוא ולא בר ירושה הוא קמ"ל: **ג השביו גדולים את הנכסים**. בעודן בתפוסת הבית: **השביו לאמצע**. והני מילי כששבחו הנכסים מחמת נכסים עצמן שלא הוציאו משלהן כלום אלא מנכסי אביהן שכרו פועלים והשביו הנכסים מחמת עצמן אבל אם חפרו ונטעו והוציאו משלהן מה שהשביו השביו לעצמן: **וכן האשה שהשביחה**. בגמרא מוקמינן לה אשה יורשת כגון שנשא ראובן את בת שמעון אחיו ומת בלא בנים ובנות שמעון אחיו יורשות אותו. נמצאת אשתו שהיא בת שמעון אחיו יורשת אותו עם שאר אחיותיה. וסלקא דעתך אמינא דבהדיא הנאה דנפיק עלה קלא ששולטת ומשבחת אפילו כי אמר' ראו מה שהניח לי בעלי וכו' אפ"ה מחלה ורוצה שיהיה השבח לאמצע קמ"ל שהשביחה לעצמה: **ד שנפל אחד מהן לאומנות**. לעבודת המלך שכן מנהג להעמיד מכל בתי העיר אדם אחד למוכס חדש

כל מה שתלד אשתי יטול, הרי זה יטול. ואם אין שם יורש אלא הוא, יורש את הכל: **ג הניח בנים גדולים וקטנים, השביחו גדולים את הנכסים, השביחו לאמצע**. אם אמרו ראו מה שהניח לנו אבא, הרי אנו עושים ואוכלין, השביחו לעצמן. וכן האשה שהשביחה את הנכסים, השביחה לאמצע. אם אמרה ראו מה שהניח לי בעלי, הרי אני עושה ואוכלת, השביחה לעצמה: **ד האחין השתפין שנפל אחד מהן לאמנות, נפל לאמצע**. חלה ונתרפא, נתרפא משל עצמו. האחין שעשו מקצתן שושבינות בתיי האב, חזרה שושבינות, חזרה לאמצע, שהשושבינות נגבית בבית דין. אבל השולח לחברו

[even where this was for his wedding, but he himself was not present at the wedding], he cannot claim reciprocation through a Court of law, because [the presentations of] such [gifts] are [mere acts of] loving kindness [and are not “best man” gifts]. (5) If a person [who had become engaged] sent wedding presents to the house of his father-in-law [for his bride; the custom at the time, was for the groom to send jewelry, exotic fruits, wine

and oil to his bride the day after their engagement. Sometimes he would then participate in a meal at her house] even if he sent a hundred *manah* and ate a bridegroom's meal there [the value] of one *dinar* [if he, or she, died or they divorced] they cannot be reclaimed [since he participated in the meal we say that he forgave her, the excess value over what he had eaten]. [If however] he did not eat a bridegroom's meal there [or ate less than a *dinar* and the wedding was not consummated] then, they may be reclaimed [So too,] if he sent her many presents, intending that they would return with her to her husband's house [when they got married, or even few presents, with a stipulation that they return with her when they got married and the wedding was not consummated], then they may be reclaimed. [If he sent a] few presents which she was to use at the house of her father [or even in the case where he sent many presents but stipulated that they are to be used at the house of her father, these may] not be reclaimed. (6) If a man who was deathly ill gave, in writing, all his property to others and left [for himself] some [piece of] land [or other things, and then recovered,] his gift is valid [and he cannot say, I gave my property away because I thought I would not survive, since, if that were true, he would have given everything away], [if however,] he did not leave land [or anything else for

רבנו עובדיה מברטנורא

אחד או ב' חדשים: נפל לאמצע. כל הריוח מפני שמחמת אביהם באת לו אבל אם מחמת עצמו מפני הריפותו וחשיבותו וחכמתו נלקח לעבודת המלך מה שהריח הריח לעצמו **חלה ונתרפא**. אם חלה באונס כלומר שלא פשע הוא בעצמו. מתרפא מן האמצע. אבל אם חלה מצנים ופחים וכיוצא בהם דכתיב בהו (משלי כב) שומר נפשו ירחק מהם בהא אמרינן במתניתין דאינו מתרפא אלא משל עצמו: **שושבינות**. דרך שושבינות נוטל סעודה ודורן לחופה ואוכל עמו וזה חוזר ועושה כן לזה גם כן כשישא אשה. ואם שלח האב שושבינות בסתם על יד אחד מבניו וחזרה השושבינות אחר כך לאחר שמת האב. חזרה לאמצע מפני שהיא כמלו' שהרי נגבית בבית דין שיכול המולך שושבינו' לחבירו לחזור ולתבוע ממנו בבית דין שיתן לו שושבינות כדרך שנתן לו והוא שיהי' נשואי השני כנשואי ראשון. אם בתולה בתול'. ואם אלמנה אלמנה. ואם בפרהסיא בפרהסיא. ואם בצנעא בצנעא שיכול השני לומר לראשון איני עושה עמך אלא כדרך שעשית עמי: **אבל השולח לחבירו כדי יין וכדי שמן**. בלא חופה או אי נמי בחופה ואינו הולך לאכול עמו אין זו שושבינות אלא מתנה. ואינה נגבית בבית דין: **ה השולח סבלונות**. מנהג חתנים למחרת הקדושין שולחין לבית הארוסה תכשיטים ומיני מגדנות וכדי יין וכדי שמן ופעמים הולך החתן ואוכל שם: **אינן נגבין**. אם מת הוא או מתה היא. או שבא לגרשה דמחמת חבת שמחת אכילה מחל. ודוקא שאכל בדינר אבל אכל פחות מדינר. לא מחל וגובה הסבלונות: **שלח סבלונות מרובין**. ואפילו מועטים אם פי' על מנת שיבואו עמה לבית בעלה הרי אלו נגבין. ואורחא דמלתא נקט שדרך סבלונות ששולחין כדי שיבאו לבית בעלה להיות מרובין. ואותן ששולחין כדי שתקשט בהן בבית אביה דרכן להיות מועטין: **ו שיר קרקע כל שהוא**. והוא הדין אם שייר לעצמו מטלטלין. מתנתו מתנה.

כדי יין וכדי שמן, אינן נגבין בבית דין, מפני שהן גמילות חסדים: ה השולח סבלונות לבית חמיו, שלח שם מאה מנה ואכל שם סעודת חתן אפלו בדינר, אינן נגבין. לא אכל שם סעודת חתן, הרי אלו נגבין. שלח סבלונות מרובין שיחזור עמה לבית בעלה, הרי אלו נגבין. סבלונות מעטין שתשתמש בהן בבית אביה, אינן נגבין: ו שכיב מרע שכתב כל נכסיו לאחרים ושיר קרקע כל שהוא, מתנתו קנימת. לא שיר קרקע כל שהוא, אין מתנתו קנימת.

himself], his gift is not valid [since he could say I gave everything away only because I thought I would not survive]. If it was not entered in the deed that he was lying sick [and] he [now] pleads, I was lying sick [when I gave you my property and therefore, now that I recovered, it is mine] and they plead, You were in good health [and it belongs to us, since at the present time he is healthy,] he must therefore produce evidence that he was a dying man; [these are] the words of Rabbi Meir. The Sages however say: He who claims from others must produce the proof. (7) If [a person] distributes his possessions verbally,

Rabbi Eliezer [does not hold that a dying man's words, are considered as if written in a deed and] says: Whether he was in good health or dangerously ill, all properties that offer security [i.e., real estate] are acquired by money, deed or *chazakah* [i.e., by digging, locking up, fencing or anything signifying ownership] and [property] which does not offer security [i.e., movable properties] can be acquired only by *meshikha* [by drawing it towards oneself]. They said to him: The mother of the sons of Rochel once fell ill and she said, Let my brooch which is worth twelve *maneh* [1200 *zuz*], be given to my daughter, and when she died, her instructions were carried out. He replied to them [as to] the sons of Rochel, If only their mother would bury them [i.e., they were wicked and the Rabbis punished them by giving the brooch to the daughter]! The Sages say: On the Sabbath his [the deathly-ill person's verbal] instructions are legally valid because he is unable to write, but not on a weekday. Rabbi Yehoshua says: [If] they said [this] in respect of the Sabbath [that the words of the deathly ill are a valid transaction], how much more so in [the case of] a weekday [when transactions are permitted]? [The *halachah* follows Rabbi Yehoshua and the words of the deathly-ill have the same force as a written deed, whether on a Sabbath, or a week-day.] Similarly, one may acquire ownership

רבנו עובדיה מברטנורא

ואם עמד אינו חוזר והוא שקנו מידו על אותו מתנה דמתנת שכיב מרע במקצת בעי' קנין בין עמד בין לא עמד. ואם לא קנו מידו לא קנה מקבל המתנה אפילו מת השכיב מרע. ודוקא כשבא להקנות המתנה מחיים אבל אם אמר יתנו לפלוני כך וכך אחר מותו אינו צריך קנין ואפילו שייר לעצמו. שכיב מרע שבא ליתן מתנה מחיים אם לא שייר לעצמו כלום ועמד חוזר ואפילו קנו מידו ומצוה מחמת מיתה דשמענא ליה דקאמר וויי ליה דמיית. לעולם חוזר בין שייר בין לא שייר. ואפילו קנו מידו. ואם מת קנה מקבל המתנה. ואפילו בלא קנין: **לא כתב בה שכיב מרע.** כדקציר ורמי בערסיה. ואף לא לשון מתנת בריא. כד הלך על רגלוהי בשוקא. ולא שייר כלום: **הוא אומר שכיב מרע הייתי.** וחורוני בי. והלא אומר בריא היית ולא תחזור: **צריך להביא ראיה שהיה.** שכיב מרע דבתר השתא אזלינן דהאידינא בריא הוא. ועליו להביא ראיה שהיה שכיב מרע בשעת המתנה: **וחכמים אומרים.** לא אזלינן בתר השתא. אלא אמרינן המוציא מחברו עליו הראיה. ומקבל המתנה שבא להוציא מיד הנותן שהוא מוחזק. עליו להביא ראיה שבריא היה באותו שעה. והלכה כחכמים: **א רבי אליעזר אומר אחד בריא ואחד מסוכן.** ר' אליעזר לית ליה דדברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין דמי. ואפילו מצוה מחמת מיתה סבירא ליה דאין מתנתו מתנה אלא בקנין כמתנת בריא. ואין

לא כתב בה שכיב מרע, הוא אומר שכיב מרע היה והן אומרים בריא היה, צריך להביא ראיה שהיה שכיב מרע, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, המוציא מחברו עליו הראיה: ז המחלק נכסיו על פיו, רבי אליעזר אומר אחד בריא ואחד מסוכן, נכסים שיש להן אחריות נקנין בכסף ובשטר ובחזקה, ושאיין להן אחריות אין נקנין אלא במשיכה. אמרו לו, מעשה באמן של בני רוכל שהיתה חולה ואמרה תנו כבינתי לבתי והיא בשנים צער מנה, ומתה, וקימו את דבריה. אמר להן, בני רוכל תקברם אמן. וחכמים אומרים, בשבת, דבריו קימין, מפני שאינו יכול לכתוב. אבל לא בחל. רבי יהושע אומר, בשבת אמרו, קל וחמר בחל. כיוצא

on behalf of a minor [since a minor cannot make a transaction on his own], but not on behalf of an adult. Rabbi Yehoshua says: [If] they said [this] in respect of a minor [who does not have the ability to make an acquisition on his own], how much more so [may one make an acquisition] on behalf of [a person who is] of age [and whose own transactions and acquisitions are valid]. (8) If a house collapsed on top of a man [Reuvein] and his father [Shimon] or on top of a man [Reuvein] and upon one whom he would inherit [e.g., his uncle Levi] and [that man, Reuvein] had against him [the claim of] a woman's *ketubah* and a creditor, [and in the first case] the heirs of the father say [that] the son died first and [then] the father [died] afterwards [thus, the property from where you want to collect the *ketubah* or money, never belonged to the son], while the creditors say [that] the father died first and the son afterwards [therefore, we have a right to collect from the properties which are the estate of the son], the School of Shammai maintain [that the amount in the dispute is] to be divided and the School of Hillel maintain [that] the estate [is to remain] in its former status [the creditors must bring proof that the father died first]. (9) If a house collapsed on top of a man and his wife [and] the heirs of the husband say, [that] the wife died first and [the husband subsequently inherited her and then] the husband died afterwards [and therefore, the heirs of the wife are not entitled to anything, while]; the heirs of the wife say [that] the husband died first [and that] the wife died afterwards. The School of Shammai maintain [that the estate] is to be divided and the School of Hillel maintain [that] possessions [are to remain with those who are the] established owners [i.e.,] the *ketubah* [stays] in the possession of the heirs of the husband [and] the property that comes in and goes out with her [i.e., property she had inherited from her father and brought with her into the marriage stays]

רבנו עובדיה מברטנורא

הלכה כרבי אליעזר: **כבינתו**. תרגום רידיים כבנתא: **תקברם אמון**. כלומר אין מביאין ראייה מהם שרשעים היו וקנסא קנסו רבנן לבנים לקיים לבת מתנת אמון. אף על פי שלא היה מן הדין: **אבל לא בחול**. אם חלק השכיב מרע מנכסיו בחול: **קל וחומר בחול**. וכן הלכה דבין בחול בין בשבת דברי שכיב מרע ככתיבי ובמסירי דמו וא"צ קנין. ואם שאל שיקנו מידו קונים ממנו בין בחול בין בשבת כדי שלא תטרופ דעתו עליו: **ח יורשי האב אומרים הבן מת ראשון**. ואין בעל חוב יכול להפריע מנכסים אלו שהרי לא זכה בהן הבן מעולם: **ובעלי החוב אומרים האב מת ראשון**. ונפלו הנכסים שעה אחת לפני הבן. והם משועבדים לכתובת אשה. ובעלי חוב: **בית שמאי אומרים יחלוקו**. דקסברא בית שמאי שטר העומד לגבות כגובי דמי. ויורשי האב ובעלי חוב תרווייהו מוחזקים הוו לפיכך יחלוקו: **ובית הלל אומרים**. הנכסים בחזקת יורשים וכמוחזקים דמו ובעל חוב בא להוציא מידם ועליו להביא ראייה שהאב מת תחלה: **ט האשה מתה תחלה**. ואין ליורשי האשה כלום. שהרי הבעל מת אחרון. וירש את אשתו: **נכסים בחזקתן**. נכסי צאן ברזל בחזקתן ולא פירשו בית הלל אי בחזקת יורשי האשה שהיו שלה אי בחזקת יורשי הבעל שאחריותן עליו הלכך נכסי צאן ברזל יחלוקו. **וכתובת אשה**. שהם מנה מאתים ותוספות נשארים בחזקת יורשי הבעל **ונכסים הנכנסים**

בו, זכין לקטן, ואין זכין לגדול, רבי יהושע אומר, לקטן אמרו, קל וחומר לגדול: **ח נפל הבית עליו ועל אביו או עליו ועל מורישיו והיתה עליו כתבת אשה ובעל חוב, יורשי האב אומרים, הבן מת ראשון ואחר כך מת האב בעלי החוב אומרים, האב מת ראשון ואחר כך מת הבן, בית שמאי אומרים, יחלוקו**. ובית הלל אומרים, נכסים בחזקתן: **ט נפל הבית עליו ועל אשתו, יורשי הבעל אומרים, האשה מתה ראשונה ואחר כך מת הבעל, יורשי האשה אומרים, הבעל מת ראשון ואחר כך מתה האשה, בית שמאי אומרים יחלוקו**. ובית הלל אומרים נכסים בחזקתן, כתבה בחזקת יורשי הבעל, נכסים הנכנסים

in the possession of the heirs of the father [i.e., her heirs, who are the remaining heirs of her father]. (10) If a house collapsed on top of a man and his mother [the heirs of the son say that the mother died first, while the heirs of the mother, from her father's side, say the son

died first], both [the School of Shammai and Hillel] agree that [since none of the heirs are established owners, both their claims using the force of inheritance, therefore, the estate in dispute] is to be divided. Rabbi Akiva said, I agree in this [case], that the estate [is to remain with those who are] in its established right of ownership [i.e., here too, the School of Hillel argue and maintain that the heirs of the mother from her father's side are the established owners, since as soon as her husband died she inherited all and subsequently, these fields now belong to her tribe and being that only her heirs from her father's side are of the same tribe; we therefore say they remain with her tribe who have established possession]. Ben Azzai said to him: [Is it not enough that] we are suffering from the existing divisions of opinion that you [must] come to create differences for us where unanimity was declared?

בנו עובדיה מברטנורא

ויוצאים עמה הם נכסי מלוג שבשעה שהיא נכנסת נכנסים עמה וכשהיא יוצאת יוצאים עמה אם פחתו פחתו לה. ואם הותירו הותירו לה אלו הם בחזקת יורשי האשה. נמצאו יורשי האשה נוטלים כל נכסי מלוג וחצי נכסי צאן ברזל: **נפל הבית עליו ועל אמו**. ואין לה בן אחר אלא זה יורשי הבן האשה מתה תחלה וירש הבן נכסיה ואנו יורשים הבן. ויורשי האשה ממשפחת בית אביה אומרים הבן מת תחלה ואנו יורשים את האשה: **אלו ואלו מודים**. ב"ש ובי"ה: **שיחלוקו**. דכיון ששניהם באים מכח ירושה הוי ספק וספק ויחלוקו ולא דמי לנפל הבית עליו ועל אשתו דהתם יש שני מיני נכסים יש שהבעל מוחזק ויש שהאשה מוחזקת אבל הכא הכל בחזקת האשה כיון שהיתה אלמנה ושניהם באים מכח ירושה לירש הכל הלכך יחלוקו: **מודה אני בזה**. דלדברי בית הלל ה"ג אמר' נכסי בחזקתן בחזקת יורשים מן האב שהרי בחייה משמת בעלה אחר שבט אביה היא מתחסרת וממונה נמי בחייה היא בחזקת שבט אביה הלכך יורשים מן האב יורשים אותה והלכה כרבי עקיבא: **על החלוקין אנו מצטערין**. כלומר על מחלוקת דלעיל דבית שמאי ובית הלל אנו מצטערים שלא השוו דעתן. ואתה אומר שגם בזה חלוקין. ובאת לחלוק על ת"ק שאומר שהן שוין:

Gemara Bava Batra 144a

גמרא בבא בתרא דף קמד.

“If [however] she said, [‘See what my husband has left me; I desire to cultivate my share and to enjoy the benefits,’ the proceeds belong to her].” Is this not obvious? It might have been assumed [that] since it is creditable

to her when people say that she works for the orphans, she might [consequently] forego her claims [even though she first declared that she would work in her interests alone], hence it [was necessary to] teach us [that this is not so]. Rabbi Chanina said: If a person marries his adult son in a house [of his], he [the son] acquires its ownership. But this is only [in the

והיוצאין עמה בחזקת יורשי האב: **י נפל הבית עליו ועל אמו**, אלו ואלו מודים שיחלוקו. אמר רבי עקיבא, מודה אני בזה שהנכסים בחזקתן. אמר לו בן עזאי, על החלוקין אנו מצטערין, אלא שבאת לחלוק עלינו את השוין:

ואם אמרה וכו' השביחה לעצמה. פשיטה מהו דתימא כיון דשביחה לה מלתא דאמרי קא טרחא קמי יתמי אחוהי קא משמע לן. אמר רבי חנינא המשיא אשה לבנו גדול בבית קנאו. ודוקא

case of] one [who is] of age, and only [where he married] a virgin, and only [when she is] his first wife, and only when he is the first [son] whom he married [in such cases the father's joy is so great that he wholeheartedly gives away the house to his son]. It is obvious [that] when his father had set aside for him [his son, on the occasion of his marriage] a house and there is an upper story, [the latter] acquired the ownership of the house [but] not of the upper story. What is, [however, the law in the case of] a house and an *exedra* [i.e., an entrance corridor, or in the case of] two houses one within the other? This is undecided. An objection was raised: If his father had set aside for him a house and

[it contains] furniture, he acquires possession of the furniture [but] not of the house! Rabbi Yirmiyahu replied: [This refers to a case] in which, for instance, his father's stores were kept there [since he requires it for his own purposes, he would not transfer its ownership to his son]. The Nehardeans say: Even [if only] a dovecote [of the father is kept in the house, the son does not acquire ownership of the house]. Rav Yehudah and Rav Pappi say: Even [if only] a pot of fish-hash. Mar Zutra married his son and hung up [in the house where the marriage took place] for himself [to indicate to his son that the house was not to become his property] a sandal [which, like any of the other objects mentioned above, is regarded for this purpose as a store]. Rav Ashei married his son and hung up [in the house where the marriage took place] for himself [to indicate to his son that the house was not to become his property] a jug of oil. Mar Zutra said: The following three things have been enacted by the Rabbis as fixed law without [giving any] reason. One is this [ruling, that a son acquires the ownership of a house of his father in which his marriage took place, even if the father did not explicitly present it to him]. Another is that which Rav Yehudah said in the name of Shmuel, [namely that], a [dying] man who gave all his property to his wife, in writing, [thereby] only appointed her administrator. And the third [is that] which Rav had stated: [If one said,] “You owe me a *maneh*; give it to so-and-so,” in the presence of the three parties [i.e., the debtor, the creditor, and so-and-so the assignee], [so-and-so] acquires possession. [Even though there were no proper witnesses and no legal form of acquisition, the transfer of the claim is valid. This rabbinical law, which is declared to be arbitrary and based on tradition alone, recognizes the transfer of claims to a third party, though this is not provided by Biblical law.]

גדול. ודוקא בתולה. ודוקא אשתו ראשונה. ודוקא שהשיאו ראשון. פשיטא ייחד לו אביו בית ועלייה בית קנה עלייה לא קנה. בית ואכסדרה מהו שני בתים זו לפנים מזו מהו תיקו. מתיבי ייחד לו אביו בית וכלי בית. כלי בית קנה בית לא קנה. אמר רבי ירמיהו כגון שהיה אוצרו של אביו מונח שם. נהרדעי אמרי אפילו שובכא דיוני. רב יהודה ורב פפי אמרי אפילו עציצא דהרסנא. מר זוטרא אנסביה לבריה ותלה ליה סנדלא. רב אשי נסביה לבריה ותלה ליה אשישא דמשחא. אמר מר זוטרא הני תלת מיילי שוינהו רבנן כהלכתא בלא טעמא. תדא הא. איך דאמר רב יהודה אמר שמואל הכותב כל נכסיו לאשתו לא עשאא אלא אפוטרופא. איך דאמר רב מנה לי בידך תנהו לפלוגי במעמד שלשתן קנה:

וזהר אחרי מות דף ע"ב ע"ב

כמעשה ארץ מצרים וגומר. רבי תימא פתח (אייב לה) לאהוון בכנפות הארץ וגומר תאנא זמין קדשא כריף הוא לדבא לארעיה מפל מסאבותא דעמין עובדי עבודה זרה דסאיבו לה. בהאי מאן דאחיד בטליתיה ואנער טנופא מניה. וכל אינון דאתקברו בארעא קדישא למשרי לון לבר. ולדבא ארעא קדישא מספרא אחרא (ס"א קדישא אחרא). כב יכול דהוה מתזנא לשאר רב רבי עמין ולקבלא מסאבותא דילהון ולדברא לון. וזמין לדבא לה ולאעברא לון לבר. רבי שמעון הוה מדכי מורי (ס"א שוקי) דטבריא וכל דהוה תמן מית הוה סליק ליה ומדכי ארעא. תאנא כתיב (ירמיה ב) ותבאו ותטמאו את ארצי וגומר. אמר רבי יהודה ופאה חולקיה מאן דוכי בחייו למשרי מדורא בארעא קדישא. דכל מאן דוכי לה זכי לאננדא מטלא דשמייא דלעילא דנחית על ארעא. וכל מאן דוכי לאתקשרא בחייו בהאי ארעא קדישא. זכי לאתקשרא לבתר בארעא קדישא עלאה. וכל מאן דלא זכי בחייו ומייתין ליה לאתקברא תמן. עליה (שם) כתיב ונחלתי שמתם לתועבה רוחיה נפיק ברשותא נכראה אחרא ונפיה אתי תחות רשותא דארעא קדישא. כב יכול עביד קדש חול וחול קדש. וכל מאן דוכי למיפק נשמתיה בארעא קדישא אתכפרו חוביו וזכי לאתקשרא תחות גופו דשכינתא דכתיב (דברים לב) וכפר אדמתו עמו. ולא עוד אלא אי זכי בחייו זכי לאתמשכא עליה רוחא קדישא תדיר. וכל מאן דיתב ברשותא אחרא אתמשך עליה רוחא אחרא נוכראה. תאנא כד סליק רב המנונא סבא להתם הוו עמיה תריסר בני מתיבתא דיליה. אמר לון אי אנא אזיל לארעא דא לאו על ידי קא עבידנא אלא לאתבא פקדונא למאריה. תנינן כל אינון דלא זכו להאי בחייו אתיבין פקדונא דמאריהון לארעא. אמר רבי יצחק בגיני כד כל מאן דאעבר מאינון זינין בישין או רשותא אחרא בארעא. ארעא אסתאבת ווי ליה לתהוא גבר ווי לנפשיה דהא ארעא קדישא לא מקבלא ליה לבתר. עליה כתיב (תהלים קד) יתמו חסאים מן הארץ בעולם הזה ובעולם הבא ורשעים עוד אינם בתחיית המתים בדין ברבי נפשי את יי הללויה:

Yosef le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Rabbeinu Yonah, Sha'arei Teshuvah, 6a

שערי תשובה לרבינו יונה דף ו ע"א

The desire that is set in the human heart is the root of all actions. Therefore, if one slowly rectifies one's desires so that, instead of all the parts of the body serving the desires, he draws them after the intellect, and they accompany and serve the intellect instead, then all his actions will be proper. As it says, "but as for the pure — his work is right." (Proverbs 21:8) "A desire subdued is sweet to the soul." (ibid., 13:19) The word *nihyah*, meaning broken, or subdued, is like "I was broken and sick" (Daniel 8:27). It is saying

התאודה הנתונה בלב האדם שרש כל הפעולות. לכן אם יתקן התאוות בנחת אשר כל האיברים ישרתום ימשכם אחרי השכל וילוו עליו וישרתוהו. יבשרו כל הפעלים שנאמר (משלי כא) וזף ישר פעלו ונאמר (שם יג) תאודה נהיה תערב לנפש. נהיה כמו נשברת מלשון (דניאל ח) נהייתי ונחלתי. אמר כי כאשר ישבר אדם תאוותו גם בדברים המתרים בזה תצליח הנפש והמדה הזאת תערב לה פי ירים השכל ידו וגבר ותועבת בסילים סור מרע.

that when a person breaks his desire even for permissible things, his soul will succeed. This characteristic will be pleasing to it, for the intellect will raise its hand and be victorious. "But it is abomination to fools to turn away from evil." (Proverbs 13:19) Fools do not break their

desire, rather, they constantly pursue all the pleasures known to man. When they meet their desire through sin or anything evil, they will not turn away from it. They are called fools because of their pursuit of pleasures. As it says, “[Costly treasures and oils are gathered up in the wise man's dwelling,] but a fool devours them.” (ibid., 21:20) And it says, “Woe to those who awaken early in the morning, who pursue liquor.” (Isaiah 5:11) And it says, “And the lyre and harp ...” (ibid., verse 12). And it says, “but the stomach of the wicked is always lacking.” (Proverbs 13:25) And it says, “And I will strew dung on your faces, the dung of your Festival [sacrifices].” (Malachi 2:3) Our Rabbis, of blessed memory, said, “This refers to people whose days are all like Festivals.” And it says, “The one who keeps himself apart, seeks to satisfy his own desire; he breaks out against all wisdom.” (Proverbs 18:1) This means that whoever seeks to follow his desire and his will is separated from every companion and good friend. His friends and companions will become distant from him. For people's desires and characteristics are different; one person's will is not like another's. But if one follows the path of the mind, then his friends will join with him and he will have many friends. Those who give

moral instruction have said, Someone who wants his ways [to be good], many will come to him. And we can explain the aforementioned verse, “The one who keeps himself apart, seeks to satisfy his own desire; as referring to this very matter: If a person is separated from every brother and friend, then what he is seeking is his own desire. And because he seeks to follow his will, for this reason his friends have become distant from him, like the idea expressed by the verse, “but the poor is separated from his friend.” (ibid., 19:4) “He breaks out against all wisdom.” (ibid., 18:1) — One who follows his desire will not sin only in one area, but will break through everything in the Torah, transgressing all of it. This expression is related to, “but every fool oversteps [the bounds].” (ibid., 20:3) Furthermore one who breaks his material desires, will discover another benefit: for when his desire asks for something improper or for

הַכְּסִילִים אֲשֶׁר אֵינֵינוּ שׁוֹבְרִים תְּאוֹתָם וְרוֹדְפִים תָּמִיד תַּעֲנוּגוֹת בְּנֵי הָאָדָם כִּי תִפְגַּע תְּאוֹתָם בְּדֶרֶךְ חַטָּא וְכָל דְּבַר רָע לֹא יִסּוּרוּ מִמֶּנּוּ וְנִקְרְאוּ כְּסִילִים עַל רְדִיפַת הַתַּעֲנוּגִים. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כא) וְכִסִּיל אָדָם יִבְלַעֲנוּ וְנֶאֱמַר (ישעיה ה) הוּא מִשְׁכִּימִי בְּבִקֵּר שֶׁכֶּר יִרְדּוּפוּ וְגו'. וְנֶאֱמַר (שם) וְהָיָה כְּנוֹר וְנָבֵל וְגו'. וְנֶאֱמַר (משלי יג) וּבִטֵּן רִשְׁעִים תִּחְסֶר. וְנֶאֱמַר (מלאכי ב) וְזִרְתִּי פָּרֵשׁ עַל פְּנֵיכֶם פָּרֵשׁ חֲגִיכֶם. וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה אֱלוֹ בְנֵי אָדָם שֶׁכָּל יְמֵיהֶם כְּחֻגִים. וְנֶאֱמַר (משלי יח) לְתַאוּהַ יִבְקֵשׁ נִפְרָד בְּכָל תּוֹשִׁיָה יִתְגַּלַּע פִּירוֹשׁ מִי שֶׁמִּבְקֵשׁ לְלַכֵּת אַחַר תְּאוֹתָו וְרִצּוֹנוֹ נִפְרָד מִכָּל חֵבֵר וְעַמִּית כִּי יִרְחֲקוּ מִמֶּנּוּ אוֹהֵב וְרַע. כִּי תְּאוֹת בְּנֵי אָדָם וּמְדוּתָם חִלּוּקוֹת. אֵין רִצּוֹנוֹ שֶׁל זֶה כְּרִצּוֹנוֹ שֶׁל זֶה. אָכֵן אִם יֵלֵךְ בְּדֶרֶךְ הַשֶּׁכֶּל אִזּוֹ יִתְחַבְּרוּ לוֹ הַחֲבֵרִים וְיִהְיוּ אוֹהֲבֵי רַבִּים. וְאָמְרוּ בְּמוֹסֵר מִי שֶׁהוּא רוֹצֵה אֶת מְדוּתוֹ רַבּוֹ הַקּוֹפְצִים עָלָיו. וַיֵּשׁ לְפָרֵשׁ עַל הָעֵנִין הַזֶּה בְּעֵצְמוֹ לְתַאוּהַ יִבְקֵשׁ נִפְרָד אִישׁ נִפְרָד מִכָּל אֶחָ וְחֵבֵר לְתַאוּהַ הוּא מִבְּקֵשׁ. וּבַעֲבוּר שֶׁמִּבְקֵשׁ לְלַכֵּת אַחַר רִצּוֹנוֹ לְמַעַן זֹאת מִרְעִהוּ רִחְקוּ מִמֶּנּוּ בְּעֵנִין (שם ט) וְדָל מִרְעִהוּ יִפְרָד בְּכָל תּוֹשִׁיָה יִתְגַּלַּע הַהוֹלֵךְ אַחַר תְּאוֹתוֹ לֹא בְּדַבָּר אֶחָד יִחְטֵא בְּלִבּוֹ. אִךְ בְּכָל זֹאת שֶׁבַתּוֹרָה יִתְגַּלַּע כִּי יַעֲבוּר עַל כְּלָנָה מִלְּשׁוֹן (שם ב) וְכָל אוֹיֵל יִתְגַּלַּע. וְעוֹד תִּמְצֵא לוֹ תוֹעֵלֹת בְּשׁוֹבְרוֹ הַתְּאוּהַ הַגְּשְׁמִית

a sin, he can say to himself, Even when something is permissible I don't fulfill my desire. How, then, can I stretch out my hand to something forbidden? By breaking his desire, he will also discover another great and powerful benefit: For it will reveal his heart's natural goodness and desire to repentance. For actually he loathes the nature that caused him to sin. In this way he will be reconciled

with God, may He be blessed, and will find favor in His eyes.

Practical Law:

Rambam, Forbidden Relations, Chapter 22

(1) One who has no wife may not teach children, because the children's mothers come to school to their children and the result will be, that he is attracted to women. So, too, a woman may not teach young children because of their fathers, who come because of their children and as a result, will be alone with her. The teacher does not have to have his wife present with him at the school; she [may be] at home and he [may] teach in his place. (2) The Sages decreed that women should converse together in the lavatory so that a man should [hear them and] not enter,

because of [the prohibition of] seclusion.

כִּי אִם תִּשְׁאַלְנוּ תִּאֲוֹתוֹ דְּבַר בְּלִיעַל. וְעִבְרָה יְדַבֵּר אֶל לְבוֹ הֵן בְּהִתֵּר לֹא אִמְלֵא תִּאֲוֹתַי וְאִיךָ אֶשְׁלַח יָדִי בְּאִיסוּר וְעוֹד תִּמְצָא בְּשִׁבְרֵת הַתְּאוּהָ תוֹעֵלֶת רַבָּה וְעֲצוּמָה כִּי יִגְלֶה רִצּוֹן לְבוֹ וְטוֹב חֲפִצּוֹ לְתִשׁוּבָה. כִּי הוּא מוֹאֵס הַטְּבַע אֲשֶׁר גָּרַם לוֹ הַחֲטָא וּבֹזֵה יִתְרַצֶּה אֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ וְיִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו:

הלכה

הרמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק כב

א מִי שְׁאִין לוֹ אִשָּׁה לֹא יִלְמַד תִּינוּקוֹת. מִפְּנֵי שְׂאֵמוֹת הַבָּנִים בָּאוֹת לְבֵית הַסֵּפֶר לְבִנְיָהֶם וְנִמְצָא מִתְגַּרְהַ בְּנָשִׁים. וְכֵן אִשָּׁה לֹא תִלְמַד קְטָנִים מִפְּנֵי אֲבוֹתֵיהֶם שֶׁהֵם בָּאִים בְּגִלּוֹל בְּנֵיהֶם וְנִמְצָאוּ מִתְיַחֲדִים עִמָּהּ. וְאִין הַמְּלַמֵּד צָרִיךְ שְׂתַהֲיֶה אִשְׁתּוֹ שְׂרוּיָה עִמּוֹ בְּבֵית הַסֵּפֶר אֶלֶּא הִיא בְּבֵיתָהּ וְהוּא מְלַמֵּד בְּמִקְוָמוֹ: ב תִּקְנֵנוּ חֲכָמִים שְׂתַהֲיִינָה הַנָּשִׁים מִסְּפָרוֹת זֶה עִם זֶה בְּבֵית הַבֵּסֵא כְּדִי שֶׁלֹּא יִבְגַּס שָׁם אִישׁ מִשׁוּם יְחֻד:

ACHAREI FOR THURSDAY

אחרי ליום חמישי

TORAH

תורה

כיון בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי זה אחרונה דשם ב"ן לקנות הארת רוח משבת הבאה

כב וַיִּטּוֹל צִפְרִיאַ עֲלוּחֵי יִתְ כָּל חוֹבֵיָהוֹן לְאַרְעָא דְלֹא יִתְבָּא וַיִּשְׁלַח יִתְ צִפְרִיאַ בְּמַדְבָּרָא: כג וַיִּיעוֹל אַהֲרֹן לְמִשְׁכַּן זִמְנָא

כב וַנִּשָּׂא הַשָּׁעִיר עָלָיו אֶת־כָּל־עֲוֹנֹתָם אֶל־אַרְץ גְּזֹרָה וְשִׁלַּח אֶת־הַשָּׁעִיר בְּמַדְבָּרָא: כג וּבָא אַהֲרֹן אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וּפָשַׁט אֶת־

(22) The he-goat will thus carry upon itself all their sins to a cut-off land, and he must cast off the he-goat into the desert. (23) And Aharon will come into the

RASHI

(23) **And Aharon will come into the Tent of Appointment** — *Our Rabbis have taught (Torat Kohanim 16:60; Yoma 32a) that*

this is not the [correct chronological] place for this verse, and they gave a reason for this in

רש"י (כג) וּבָא אַהֲרֹן אֶל אֹהֶל מוֹעֵד. אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, שְׁאִין זֶה מִקְוָמוֹ שֶׁל מִקְרָא זֶה, וְנִתְּנוּ טַעַם לְדַבְּרֵיהֶם